

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.

Akersgata 44

0032 Oslo

Oslo, 11. februar 2011

Saksbehandler: Holger Gulbrandsen

tlf 913 33 809

Høringsuttalelse: "Kulturskoleløftet - kulturskole for alle"

Norges Musikkorps Forbund (NMF), Norges Korforbund (NK) og Norsk Musikkråd (NMR), heretter kalt Organisasjonene, vil med dette legge fram en felles høringsuttalelse til rapporten "Kulturskoleløftet - kulturskole for alle".

Oppsummering av våre hovedpunkter:

På vegne av et samlet frivillig musikkliv representerer vi og våre medlemmer den største brukergruppen av den kommunale kulturskolen - en institusjon som har den største betydning for vår virksomhet: for rekruttering, utvikling og faglig nivå.

Vi ser det som nødvendig at kulturskoletilbudet i større grad gjøres tilgjengelig for våre medlemmer i alle aldersgrupper - ikke slik det ofte er i dag - et tilbud for begynnere/aspiranter.

Vi vil derfor fremheve:

- Det må innføres en **makspris**, kombinert med plass-, søskenmoderasjon og friplassordning. (Vedlegg A §3) Vi mener prinsipielt at kulturskoletilbudet til barn og unge burde være gratis, som en offentlig investering i et forebyggende og kulturbyggende tilbud av uvurderlig betydning for den enkelte og for samfunnet. Organisasjonene velger likevel å støtte kulturskoleutvalgets forslag om en maksimal sats på kr 2.000 pr år for en elevplass i kulturskolen.
- Det må utarbeides **forskrifter** som bl.a. fastsetter krav til makspris og kriterier for kulturskolevirksomheten slik utvalget foreslår (Vedlegg A).
- Vi støtter forslaget om **stimuleringsmidler** (pkt 7.4) til alle kommunale kulturskoler, og understreker betydningen av at disse også skal kunne gå til å gjeninnføre muligheten for **subsidiert lønn til dirigenter/instruktører** etter modell av den statsstøtteordning som gjaldt fram til 2003.

I våre kommentarer til rapporten vil vi fokusere på to hovedområder:

1. Kjernevirksomheten i kulturskolene
2. Organisasjonenes forhold til og muligheter for å samarbeide med kulturskolene

Kjernevirksomheten i kulturskolene

Vi henviser først til målsettingen i Kulturløftet II pkt 4:

Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler (vår utheving) og en solid kommuneøkonomi. (vår utheving).

Organisasjonene støtter utvalgets forslag om en todelt statlig tilskuddsordning (pkt 7.4 og 2.5).

Stimuleringsmidler: Dette er den viktigste tilskuddsordningen. Den vil gi kommunene mulighet til å sette en makspris - slik at *“alle barn og unge som ønsker det skal få et kulturskoletilbud av høy kvalitet til rimelig pris”*. Dette må til for at man skal kunne oppfylle Kulturlovens krav (§5 pkt 1) om at *“Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for at kulturlivet har føreseielege utviklingskår”*.

Kulturskolene har i dag ulike satser som gjør at det varierer stort fra kommune til kommune hvilke samfunnslag som har anledning til å benytte seg av tilbudene. Dette er i strid med FNs barnekonvensjon §31 om barns demokratiske rettigheter. Det gjør det også vanskelig for de organiserte fritidslagene (kor, korps, orkester- KKO) å kjøpe tjenester der skolepengesatsene er for høye.

Organisasjonene støtter derfor utvalgets forslag om at det bør innføres en makspris på kr 2 000 pr år og beholde mulighetene med søsken- og plassmoderasjon, i tillegg til en friplassordning. Den tidligere støtten (fra 2003) forutsatte en makspris på kr 1 600 pr år som også ga muligheter for subsidiering av dirigent- og instruktørlønn for skolekor/korps og orkestre. I 2004 ble den generelle statlige støtten fjernet og utviklingen med økningen i maksprisen på skoleplass har i ettertid vist at kommunene ikke kan ha eneansvar for å sikre et likeverdig tilbud til alle.

Utviklingsmidler: Tilskudd til ulike prosjekter i tilknytning til kulturskolevirksomheten, vil på mange områder kunne involvere organisasjonene i verdifulle utviklingstiltak og gi impulser med nasjonal overføringsverdi. Et eksempel på dette er tildelingen av midler til Norges Musikkorps Forbund i 2010 for å utvikle samarbeidsformer mellom skole, SFO, kulturskoler og det frivillige musikkliv. Dette innenfor den nasjonale rammen på 40 millioner kroner i dette året.

“Dette bør videreføres slik at man kan få midler til å prøve ut nye modeller og tiltak som trenger videreutvikling og utprøving lokalt.” (pkt 7.4)

Organisasjonene er enig i at tildelingen kan gå gjennom Norsk kulturskoleråd og mener at organisasjonene som kulturskolenes største brukergruppe bør være representert i utvalget.

Organisasjonenes forhold og muligheter for å samarbeide med kulturskolene

Kulturskolen som kommunalt ressurscenter (pkt. 2.6)

Organisasjonene understreker viktigheten av å se på mulighetene til å opprette stillinger/øke stillingsprosenten i allerede eksisterende stillinger i kommunen i samarbeid med fritidskulturvirksomheten. Mange kommuner sliter med å få lærere med tilstrekkelig kompetanse til kulturskolen fordi stillingene som tilbys er for små. Det er et stort behov for dirigenter og instruktører. Utdanningsinstitusjonene i Norge leverer mange kompetente pedagoger og utøvere som vil ha jobb, men som ender opp med tilbud som kulturskolelærere i en stillingsprosent på mellom 15 og 40%.

“I dag har under 10% av norske kulturskolelærere hel stilling, over 90% går i større eller mindre deltidstillinger” (rapp 5.2)

Mange av disse stillingene kan økes hvis kommunen samarbeider med de lokale ensemblene. Det vil stimulere ensemblene til å utnytte mulighetene til å få instruksjon etter aspirantopplæringen. Ensemblene har store utfordringer med å beholde aldersgruppen fra 11 - 15 år, ofte fordi de ikke har tilgang til kompetente lærere som kan stimulere og utvikle mestringsnivået i takt med ferdighetsutviklingen oppover i tenårene. Dette vises tydelig i rapporten “Når hornet er lagt på hylla” utført av Telemarksforskning på oppdrag fra NMF. Hovedårsaken til at ungdom slutter i korpene er mangel på musikalsk oppfølging og utfordringer (58%).

Gjennom samarbeid med fritidskulturlivet vil kulturskolen kunne skape attraktive stillinger for personer med en fagkompetanse kommunen behøver.

Organisasjonene henviser til utvalgets uttalelse og erfaringer med kommuner som har økt stillingene gjennom samarbeid: *“I mange kommuner, med en godt utbygd kulturskole, som samarbeider med skoleverket og fritidskulturlivet, der kommunen ser verdien av å ha et rikt og aktivt kulturliv, har det ofte ført til at kommunene har investert i bedre undervisningslokaler, konsertsaler og andre kulturbygg til glede for hele lokalbefolkningen”.*

Kulturskolene (pkt 4.3)

I forbindelse med avsnittet “Fagtilbudet” beskriver utvalget tilbudene innen de ulike kunstfagene. Under “Musikk” fastslår de at det er ulikt hvordan undervisningen organiseres og hvilke krav som stilles til lærere og elever.

Undervisningen foregår stort sett i tre former: Individuelt, grupper og ensemble.

Organisasjonene ønsker å være med i et arbeid for å utvikle felles nasjonale fagplaner for samarbeidet mellom kulturskolene og ensemblene. Kulturskolene har pr i dag ingen nasjonal fagplan. Et felles arbeid for å utvikle dette vil også lette mulighetene for å finne instruktører med riktig kompetanse for de ulike instruktør- og dirigentnivåene som også vil komme kulturskolenes andre elever til gode innenfor de ulike fagtilbudene.

Under avsnittet “Samarbeid” påpeker utvalget at *“kulturskolene samarbeider i varierende grad med andre virksomheter om tilbud til barn og unge.”*

I andre avsnitt fastslår utvalget at *“fritidskulturlivet har alltid vært en av musikk- og kulturskolenes viktigste samarbeidspartnere. Kulturskolene ansetter ofte dirigenter/instruktører, og driver opplæring av barn og unge(...)”*.

Organisasjonene mener at dette er riktig i mange kommuner, men dessverre ikke over alt. Det er flere årsaker til dette:

1. Skolepengene er for høye.
2. Kulturskolens budsjett gir ikke rom for tilstrekkelig antall elevplasser.
3. Kulturskolene må av økonomiske årsaker prioritere tilbud til elever som kan inngå i større fellesaktiviteter som for eksempel danseklasser.
4. Kulturskolene mangler fagpersoner med riktig kompetanse til å lede ensembler på de ulike nivåene - fra aspirant til topp elitenivå.

“Ifølge Kunnskapsløftet har kommunen som skoleeier ansvar for nødvendig kompetanseutvikling, og dermed et ansvar for at også kulturskolens personale inkluderes i de tilbud som gis lokalt” (rapp 5.2)

Organisasjonene har fremmet et forslag til Kulturdepartementet om å få til en felles satsing på dirigentutviklingen i Norge. Disse tre organisasjonene organiserer til sammen nærmere 250.000 medlemmer over hele landet.

Kulturdepartementet har i de to siste statsbudsjettene tatt med at dette skal utredes i samarbeid med organisasjonene. Det er en forutsetning for et bredere samarbeid mellom kulturskolene og fritidsmusikklivet at vi kommer i dialog med Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet for å finne en fremtidsrettet felles løsning på dette området.

Samarbeid kulturskole og ulike lag og organisasjoner (pkt 5.6)

Organisasjonene støtter utvalgets konklusjon under dette punktet:

“Utvalget er av den oppfatning at kulturskolen har et spesielt ansvar for å støtte opp under og være med på å videreutvikle fritidskulturlivet. Den gjensidige avhengigheten mellom kulturskolen og kulturskolens profesjonelle ansatte og de som jobber frivillig i og rundt det frivillige kulturlivet er, etter utvalgets syn, en av de viktigste arenaene for både å utvikle kulturskolen som et lokalt kultursenter og bidra til at det lokale kulturlivet vokser og blomstrer. Kulturskolen må derfor kontinuerlig være i utvikling. Dette bør skje i samarbeid og tett dialog med det lokale kulturlivet. Det kommersielle trykket på barn og unge skaper behov for at det settes inn tiltak for å bevare både mangfoldet, den lokale tilhørigheten og lokale tradisjoner.”

Organisasjonen støtter videre utvalgets uttalelse under pkt 6.1 - “Sammendrag av mandatets føringer(...)”.

“Det skal gis rom for lokal tilpasning og organisering av kulturskoletilbudene som kan resultere i endring i struktur og rammer for kulturskolevirksomheten. Det er viktig at tiltakene, som blir støttet av stimuleringsstøtte fra departementet, blir evaluert slik at offentlig myndigheter og andre aktører har et bredt grunnlag for å utvikle et mer varig samarbeid mellom kulturskole, skoleverket og fritidskulturlivet (vår utheving). Utprøving av gode samarbeidsmodeller må ikke begrenses til aldersgruppen 1. - 4. trinn, men må gjelde hele utdanningsløpet”.

Organisasjonene henviser igjen til Telemarksforsknings undersøkelse hvor det fastslås at de fleste slutter i korps fordi de ikke får tilfredsstillende sine musikalske ambisjoner. Årsaken til dette er at korpsene, i likhet med andre ensembler i fritidsmusikklivet, ikke ser at de har råd til den kontinuerlige opplæringen i kulturskolene medlemmene burde ha. Dette fører til at mange faller fra i ungdomsalderen fordi de ikke opplever å ha nådd et tilfredsstillende nivå som utøver.

Organisasjonene støtter utvalgets forslag til oppdatering av forskrift for kulturskolen, knyttet til §13-6 i Opplæringsloven, slik det fremkommer i rapporten: ” *Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles*”.

Vi håper vår høringsuttalelse vil bli benyttet som et aktivt dokument i det videre arbeid med utviklingen av samarbeidet mellom Kulturskolen og fritidsmusikklivet og ser frem til en god dialog med statsråden utover i 2011.

Med vennlig hilsen

Norges Musikkorps forbund

Per Kvistad Uddu

President

Norges Korforbund

Svend-Ola Hådi

President

Norsk Musikkråd

Halvard Kausland

Styreleder

Norsk musikkråd